

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคมของเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี โดยใช้โปรแกรมการปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เยาวชนที่ถูกคุมประพฤติคดีที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน กระทำผิดคดีต่อไปนี้

- 1.1 คดีลักทรัพย์
- 1.2 คดียาเสพติด
- 1.3 คดีทำร้ายร่างกาย

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนที่ถูกคุมประพฤติที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี ที่มีคุณสมบัติโดยมีกระบวนการได้มาดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยให้เยาวชนทำแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม
- 2.2 เรียงลำดับจากการทำแบบวัดคะแนนมาจัดเรียงจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด

คัดเลือกคนที่มีคะแนน จากแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 มาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน มาสอบถามความสมัครใจเพื่อเข้าร่วมการทดลอง

2.3 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามความสมัครใจจำนวน 20 คนแล้ว ทำการเข้ากลุ่ม (Random Assignment) โดยการจับสลากเพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม
2. โปรแกรมการให้การปรึกษากลุ่มพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม
3. แบบสัมภาษณ์การปรับตัวทางสังคม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย โดยพัฒนาจากแนวคิดของ สุมิตตรา เดชพิทักษ์ (2546) เป็นหลักประกอบการทบทวนทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการมองโลกในแง่ดีและการปรับตัวทางสังคม จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญด้านการมองโลกในแง่ดี โดยในการสร้างโปรแกรมการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมสามารถเปลี่ยนความคิดอัตโนมัติทางลบ หรือการมองโลกในแง่ลบ เป็นการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคมได้ โดยการสอนและสร้างกิจกรรมให้บุคคลยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและแนวโน้มที่จะเชื่อว่าสิ่งดี ๆ จะเกิดขึ้นเสมอ ส่วนความล้มเหลวจะเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวเท่านั้นและมีสาเหตุมาจากสิ่งอื่น ไม่ใช่ตนเองเป็นผู้กระทำให้เกิดความล้มเหลวและการมีปฏิกิริยาตอบสนองในทางบวกต่ออุปสรรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้น

แบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของลิกเคิร์ต (Likert Rating Scales) คือ ปฏิบัติทุกครั้ง, ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง, ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง, ไม่เคยปฏิบัติ จำนวน 45 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

มิติที่ 1 ความคงทนถาวร (Permanence) หมายถึง การที่เยาวชนมองโลกในแง่ดีจะมองว่า สิ่งร้าย ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นเพียงชั่วคราว ส่วนสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นเสมอ จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความด้านบวก จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 และ 15 ข้อความด้านลบจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 4, 5, 7 และ 14

มิติที่ 2 การแผ่ขยายความรู้สึก (Pervasiveness) หมายถึง การที่เยาวชนสามารถอธิบายถึงความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ในรูปแบบที่แตกต่างกัน ทั้งความรู้สึกของตนเอง ความรู้สึกต่อผู้อื่น และความรู้สึกต่อสังคม จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความด้านบวก จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ข้อ 16, 17, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 28, 29 และ 30 ข้อความด้านลบ 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 18, 19, 22 และ 25

มิติที่ 3 การเกี่ยวข้องกับตนเอง (Personalization) หมายถึง การที่เยาวชนเผชิญกับสิ่งที่ไม่ดีจะมองว่าสิ่งร้าย ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นเพราะมีสาเหตุมาจากสิ่งอื่น ส่วนสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นเพราะตนเอง โดยผู้ที่มีการดำเนินชีวิตอื่นหรือสถานการณ์ภายนอกนั้น จะไม่สูญเสียความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความด้านบวกจำนวน 11 ข้อ ได้แก่ข้อ 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 43 และ 45 ข้อความด้านลบ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 34, 40, 41 และ 44 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความด้านบวก		ข้อความด้านลบ	
ปฏิบัติทุกครั้ง	ให้ 5 คะแนน	ปฏิบัติทุกครั้ง	ให้ 1 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน	ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	ให้ 2 คะแนน	ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	ให้ 4 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้ 1 คะแนน	ไม่เคยปฏิบัติ	ให้ 5 คะแนน

1.3 นำแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคมที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ซึ่งเป็นการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา ความครอบคลุม ความสอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะของแต่ละด้าน ตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อความถาม และคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ พบว่าแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคมที่คัดเลือกไว้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป มีจำนวน 45 ข้อ

1.4 นำแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม ที่ได้รับมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับเยาวชนที่ถูกกลุ่มประพฤติดังสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพะเยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.5 นำแบบวัดที่ได้ไปคำนวณหาความสัมพันธ์รายข้อ โดยใช้ค่า Item – total Correlation แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ด้านละ 15 ข้อ รวม 45 ข้อ และค่าความเชื่อมั่น หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ .89

1.6 จัดพิมพ์แบบวัดเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัย

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

2.1 ศึกษาตำราเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม วิธีการและเทคนิคการให้คำปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมและวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาของผู้รับคำปรึกษา ผู้วิจัยจะใช้เวลาทำการทดลองทั้งหมด 10 ครั้ง

2.1.1 การให้การปรึกษารั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับผู้รับการปรึกษาได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้การปรึกษาทบทวน และหน้าที่ในการรู้สึกคุ้นเคย และเกิดความไว้วางใจผู้ให้การปรึกษา และสมาชิกกลุ่ม รวมถึงกฎกติกา ระยะเวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษา

2.1.2 การให้การปรึกษา รั้งที่ 2 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจเหตุการณ์ที่มีผลต่ออารมณ์ พฤติกรรม อันเนื่องมาจากความคิด ความเชื่อที่ไม่พึงประสงค์ตามแนวคิดของการให้การปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

2.1.3 การให้การปรึกษา รั้งที่ 3 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจเหตุการณ์ที่มีผลต่ออารมณ์ พฤติกรรม อันเนื่องมาจากความคิดความเชื่อที่ไม่พึงประสงค์ตามแนวคิดของการให้การปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เข้าใจวิธีการฝึกคิดอย่างมีเหตุผลด้วยตนเองตามรูปแบบของการฝึกคิดแบบ ABCD ให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น และได้เรียนรู้ถึงพลังของตนเองในการเปลี่ยนความคิดซึ่งนำไปสู่อารมณ์ และพฤติกรรมที่เหมาะสม

2.1.4 การให้การปรึกษา รั้งที่ 4 – 9 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างยอมรับตนเองอย่างไม่มีเงื่อนไข เปลี่ยนรูปแบบการประเมินตนเองที่ไม่เหมาะสมมาสู่การเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมด้วยการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ และนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม

2.1.5 การให้การปรึกษารั้งที่ 10 ปัจฉินิเทศ และยุติการให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาเข้าใจ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมภายใต้กระบวนการคิดที่เหมาะสม

2.2 สร้างโปรแกรมการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม ด้วยทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมส่งเสริมการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคมของเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ ที่สำนักงานคุมประพฤติ จังหวัดชลบุรี ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและวิธีการ

2.3 นำโปรแกรมพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมที่สร้างขึ้นให้ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง

2.4 นำโปรแกรมพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

2.5 นำโปรแกรมพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมมาปรับปรุงแก้ไข
ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ภายใต้คำแนะนำของประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

2.6 นำโปรแกรมพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
ไปฝึกปฏิบัติกับเยาวชนเพื่อพัฒนาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อพิจารณา
ความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงภายใต้คำแนะนำของประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

2.7 นำโปรแกรมพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมไปดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้เยาวชนที่ถูกคุมประพฤติที่สำนักงานคุมประพฤติ
จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน ทำแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม หลังจากนั้น
ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนแล้วจัดเรียงคะแนน คัดเยาวชนที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25
มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยการสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง
หลังจากนั้นสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง โดยการจับสลาก และแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลอง 10 คน และ
กลุ่มควบคุม 10 คน และเก็บค่าคะแนนจากการทำแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัว
ทางสังคม ที่ได้เป็นค่าคะแนนก่อนการทดลอง (Pre – test)

2. ระยะทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และ
พฤติกรรม เป็นจำนวน 10 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันจันทร์และวันศุกร์ เวลา 11.00 – 12.00 น.
โดยสถานที่ จัดให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม คือ ห้องประชุมเล็ก สำนักงานคุมประพฤติ จังหวัดชลบุรี

2.2 กลุ่มควบคุม ทำงานบริการสังคมตามปกติ โดยไม่ได้เข้าร่วมการทดลองใด ๆ
นอกจากการทดสอบจากแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม 3 ระยะพร้อมกับ
กลุ่มทดลอง คือ ระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

3. ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดโปรแกรมแล้ว ให้ทั้งสองกลุ่มทำแบบวัดการมองโลก
ในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม อีกครั้งหนึ่งในการปัจฉิมนิเทศ หลังจากผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง
ร่วมกันสรุปกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ดำเนินการมารวมทั้งผลดีต่าง ๆ ที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรม
ตรวจให้คะแนนพร้อมทั้งเก็บคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนนระยะหลังการทดลอง (Post – test)

4. ระยะติดตามผล หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองเป็นเวลาประมาณ 2 สัปดาห์
ผู้วิจัยให้เยาวชนทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดการมองโลกในแง่ดี
เพื่อการปรับตัวทางสังคม ฉบับเดิมอีกครั้ง ตรวจให้คะแนนพร้อมเก็บคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนน
ในระยะติดตามผล (Follow – up)

แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Design) เพื่อศึกษาผลของการมองโลกในแง่ดีต่อการปรับตัวทางสังคมของเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ ด้วยการให้การศึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม โดยมีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน ทำการวิจัยโดยแบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง ประเภทสองตัวประกอบ แบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ (Two – factor Experiment with Repeated Measures on One Factor) (Winer, Brown, & Michelf, 1991, p. 509) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังนี้

	b_1	...	b_j	...	b_q
a_1	G_1	...	G_1	...	G_1
.	.		.		.
.	.		.		.
.	.		.		.
a_2	G_2	...	G_2	...	G_2

ภาพที่ 3 แบบแผนการทดลอง

ความหมายของสัญลักษณ์

a_1 แทน กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการให้การศึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมต่อการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม ของเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ

a_2 แทน กลุ่มควบคุมที่ได้รับวิธีการตามปกติ

b_1 แทน ระยะก่อนการทดลอง

b_j แทน ระยะหลังทดลอง

b_q แทน ระยะติดตามผล

G_1 แทน จำนวนคนของกลุ่มทดลองที่ได้รับวิธีการ

G_2 แทน จำนวนคนของกลุ่มทดลองที่ไม่ได้รับวิธีการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. พบผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี เพื่อพูดคุยรายละเอียดของการทดลองและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อประสานงานกับพนักงานคุมประพฤติ เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้และรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อกำหนดวันเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอใช้ชั่วโมงการทำงานบริการสังคมของเยาวชน
3. ทำหนังสือขออนุญาตใช้สถานที่
4. ทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองเพื่อให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม
5. ทำหนังสือยินยอมเข้าร่วมกิจกรรมของเยาวชน
6. การดำเนินการวิจัย โดยเริ่มจากการทำแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม ก่อนการทดลอง หลังจากนั้นเริ่มทำการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้เยาวชนทำการทดสอบอีกครั้ง ในสัปดาห์สุดท้าย เว้นระยะ 2 สัปดาห์แล้วทำการทดสอบซ้ำ โดยให้เยาวชนทำแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม ฉบับเดิมอีกครั้งในระยะติดตามผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลด้วยสถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม ระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองสิ้นสุดทันที และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์
3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบวัดการมองโลกในแง่ดีเพื่อการปรับตัวทางสังคม ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองสิ้นสุดทันที และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Analysis of Variance) แบบหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (One Between Subject Variable and One Within Subject Variable) เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่โดยวิธีบอนเฟร์โรนี (Bonferroni Procedure)